

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gaudi-Nagy Tamás (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 27. napján kelt 40.P.23.319/2011/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint fellebbezési költséget.

A le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes személyes szabadságát megsértette, amikor is Budapesten, ... napján közel egy órán át jogszerűtlenül az Oktogonon felállított kordon mögé zárva tartotta, továbbhaladásában akadályozta, valamint megsértette az emberi méltóságát azzal, hogy a tömeg részeként lökdösték, taszigálták, továbbá könnygáz használatával megalázó helyzetbe hozták. Kérte az alperes kötelezését 500.000 forint összegű nem vagyoni kár és ennek a ... napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, valamint a perköltség megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta azt, hogy a kialakult tömegkezelési szituációban alkalmazott intézkedései során a felperessel szemben bármilyen intézkedést foganatosított volna, személyes szabadságát csupán a rendezvény biztosítása érdekében alkalmazott eljárásával a szükséges és arányos módon korlátozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 50.000 forint jogtanácsosi munkadíjat, míg megállapította, hogy a 30.000 forint feljegyzett eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (1) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás keretében megtekintette az alperes által a perbeli eseményről készített felvételeket, valamint a „...” és „...” című, a ... videomegosztó portálon található felvételeket. A felperes személyes meghallgatására - betegségére tekintettel - nem volt lehetőség.

Az ítéletének indokolásában hivatkozott a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a Ptk. 76. §-ában, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 16. § (1) bekezdésében, 58. § (1) bekezdés g) pontjában, a (2) bekezdésében, 17. § (1) bekezdésében, a 13. § (1) bekezdésében, a 37. § e) pontjában foglaltakra.

A lefolytatott bizonyítási eljárás, a megtekintett felvételek eredményeként azt állapította meg, hogy a felperes személyes szabadsága csupán jogszerűen került korlátozásra és nem is kifejezetten a személye ellen irányuló alperesi intézkedésekkel, hanem az alperes tömegkezelési feladatainak ellátása során. A felvételek igazolták, hogy a helyszínen valóban sor került könnygáz alkalmazására, azonban csak azzal a személlyel szemben, akinek kiemelését ekként fogatosította az alperes. A videofelvételeken jól látható volt, hogy a felperes tolokocsiban ülve a helyszínen tartózkodott, őt élettársa kísérte, aki a rendőri sorfal tagjaival megbeszélést folytatott, valamint fényképezte a helyszínt, a rendőri sorfalat és a kordont. Bár a felperes valamennyi, a felek által becsatolt videofelvételen feltűnik, azonban az, hogy személyével szemben az alperes alkalmazásában álló rendőrök bármilyen, a személyi szabadságát jogellenesen korlátozó magatartást vagy emberi méltóságát sértő viselkedést tanúsítottak volna, nem volt látható, igazolható. A felperes élettársa és a rendőrök békésnek látszó kommunikációt folytattak, a felperes toloszékének állítólagos taszigálása, lökdösődése nem nyert bizonyítást.

Nem volt igazolható a jogvitában az, hogy az alperes a felperes személyi szabadságának korlátozásával összefüggésben jogellenes magatartást tanúsított volna. Az Oktogon személy- és járműforgalom előli elzárására kifejezetten annak érdekében került sor a rendőrségi törvény vonatkozó előírásainak megfelelően, hogy az ellentüntetőket távoldartsák a „...” elnevezésű demonstráció résztvevőitől. Ekképpen az alperes magatartása jogszerű volt, és amennyiben intézkedése a felperes mozgásszabadságát korlátozta, úgy az nem ütközött a Ptk. 76. §-ában védett személyiségi jogokba.

Nem adott hitelt azon felperesi állításnak, miszerint a perbeli demonstráción véletlenszerűen, élettársa édesanyjának a meglátogatása céljából jelent volna meg, meglepetéssel látva az Oktogonnál, hogy a Teréz körút irányába nem haladhat át. A megtekintett videofelvételek egyikén ugyanis látható volt az, hogy a felperes élettársával már a Hősök terénél a gyülekezőkkel tartott, azaz már jóval korábban

észlelnie kellett, hogy egy demonstráció résztvevőjévé vált. Így, ha valóban a Dessewffy utcát kívánta volna megközelíteni, már ekkor gyorsabb, célszerűbb útvonalat választhatott volna. Az Andrássy úton végighaladva nyilvánvalóan látnia kellett a kordont, a rendőri jelenlétet és a felvonulást.

Nem hagyta figyelmen kívül azt sem, hogy a felperes - saját előadásából kitűnően - több hasonló, más demonstrációkkal kapcsolatos pert indított az alperessel szemben. A felperes képviselőjében eljáró élettársának nyilatkozatait ellentmondásosnak ítélte meg, az előadottak alapján arra következtetett, hogy a felperes már a Hősök terétől kifejezetten a demonstráció-ellendemonstráció miatt haladt az Oktogon irányába, eközben folyamatosan észlelhette a rendkívüli forgalmi helyzetet, rendőri jelenlétet, lezárást, és lehetősége lett volna a helyszín elkerülésére. A felperesi képviselő nyilatkozatai azonban arra utaltak, hogy a felperes az eseményen szándékosan az alperest provokálendő kívánt részt venni. Miután a kereseti kérelem jogalapját az elsőfokú bíróság alaptalannak találta, az összecszerúséget nem vizsgálta. A perköltségviselés kérdésében a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a határozat megváltoztatását és a kereseti kérelemnek teljes terjedelmében történő helyt adást kérte. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette személyhez fűződő jogai körében személyes szabadságát a vele szemben fogatosított, közel egy órán keresztül tartó jogszerűtlen bezárással, valamint emberi méltóságát a vele szemben alkalmazott intézkedéseivel. Mindemellett 500.000 forint összegű államigazgatási jogkörben okozott nem vagyoni kár és járulékai megtérítésére irányuló kérelmét is fenntartotta, perköltségigény megfizetése mellett.

Fellebbezésének indokaként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az ügyre irányuló tényállást a felperes élettársának, mint képviselőjének nyilatkozatai, valamint a becsatolt videofelvételek részbeni mellőzésével állapította meg, a személyes szabadsághoz fűződő jog tekintetében a kialakult bírói gyakorlatot figyelmen kívül hagyva, a jogszabályok téves értelmezése révén jutott arra a megállapításra, hogy az alperes nem követett el jogsértést.

A jogsértés megállapítása körében előadta, hogy nem adott okot arra, hogy vele szemben eljárjanak a rendőrök és szabadságában korlátozzák. Az egy órán át történő, személyes szabadságában és mozgásszabadságában történő korlátozás szükségtelen és aránytalan intézkedés volt. Az alperes jogellenes magatartását az a tény valósította meg, hogy jogalap nélkül korlátozták személyes szabadságában, kiszolgáltatott helyzete miatt az intézkedés az emberi méltóság megsértésére is alkalmas volt.

Megítélése szerint tévesen került sor élettársa nyilatkozatainak ellentmondásos előadásként történő értékelésére. Az elsőfokú bíróságnak a személyét ért jogsértéseket kellett volna vizsgálnia, nem pedig élettársa magatartását. Betegségéből eredően nem volt lehetősége az útvonal megválasztására, a jogszerűtlen állapotot méltósággal tűrte, ekként téves az az első fokú ítéleti megállapítás, miszerint provokatív szándékkal jelent volna meg az

ellendemonstráción. Mindezeket legfeljebb élettársával szemben állapíthatta volna meg az elsőfokú bíróság.

Álláspontja szerint az alperes nem mentesül a felelősség alól arra hivatkozással sem, hogy csapaterőben eljárva, jogszerűen intézkedett tömegkezelési feladatainak ellátása során. A jogállamiság elvéből következik az, hogy a személyes szabadságtól megfosztás abban az esetben törvénytelen, ha nem a törvényben meghatározott okból és nem az Alkotmányos alapvető jognak megfelelően történik, így a személyes szabadság megsértéséért az Alkotmány rendelkezéseiből eredően kártérítési igény keletkezik. Az alperes államigazgatási jogkörben eljárva sértette meg személyhez fűződő jogait, ennek keretében személyes szabadságát jogellenesen korlátozta, cselekménye által emberi méltóságát is sértette.

Utalt arra, hogy az előállítás Rtv-ben szabályozott feltételei nem álltak fenn, az alperes intézkedése aránytalan és szükségtelen volt. Az alperes nem járt el kellő gondossággal akkor, amikor nem vizsgálta annak jogszabályi feltételeit, hogy személyes szabadsága jogszerűen korlátozható-e. Kiemelte, hogy az alperesnek rendelkeznie kell azzal a szaktudással, amely alapján meg tudja ítélni, hogy adott helyzetben indokolt-e az eljárás és annak melyik formája alkalmazható a szükségesség és arányosság elvének megfelelően.

A kártérítés összegszerűsége körében előadta, hogy az alperesi intézkedések alkalmasak voltak a hátrányos társadalmi megítélésének előidézésére, magánéletének negatív irányban történő változására. Köztudomású tényként kérte értékelni az előállítás hátrányos következményeit, a személyi, társadalmi megítélésének vonatkozásában. Mindemellett hivatkozott a kialakult bírói gyakorlatra is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, a perbeli nyilatkozatait fenntartva.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen mérlegelte, abból okszerű következtetéseket levonva érdemben helyes döntést hozott, amellyel a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, így az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a következőkre kíván rámutatni. Kétségtelen, hogy a felperes - a képviselője által is hivatkozott - betegségéből kifolyólag nem volt abban a helyzetben, hogy maga választhassa meg közlekedési útvonalát. Ugyanakkor ebből a tényből következik az is, hogy a jogvitában a felperes személye nem vonatkoztatható el a képviselőjeként eljáró, a kereset tárgyává tett események során őt kísérő hozzátartozójától, az élettársa által tanúsított magatartástól és annak értékelésétől. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a per anyagává tett videofelvételekből következtethetően a

felperes és kísérője nem célirányosan az élettársa édesanyjához kívántak eljutni. Nem vitás, hogy a kerekesszékhez kötött, súlyos betegségeen átesett felperes nem volt olyan állapotban, hogy résztvevője legyen az alperes által biztosított „...” vonulások rendezvény ellen szervezett demonstrációnak, ellentüntetésnek, az viszont nem tehető vitássá, hogy éppen az állapota miatt volt kiszolgáltatva kísérőjének és az ő döntésének. Az alperes által becsatolt videofelvételek, valamint a felperes által hivatkozott és ugyancsak a per anyagává tett felvételek anyagából ugyanakkor kitűnik az is, hogy a felvonulással szemben szervezett demonstráció nem tekinthető békés jellegű ellentüntetésnek, mivel az abban résztvevők erőszakos fellépést tanúsítottak, részükről hangos, erőteljes és durva szidalmak hangzottak el, egyes tüntetők magatartása szükségessé tette az alperesi intézkedéseket. A kialakult helyzetre, a résztvevők viselkedésére tekintettel nem volt indokolatlan az, hogy az intézkedő és kordonokat felállító alperes alkalmazásában álló rendőrök nem engedték a felperest és kísérőjét az általuk kiválasztott útvonalon távozni, hanem a felperesnek is az volt érdeke, hogy kivárja azt, amíg a tömeg elvonul és a területre biztonsággal lesz beengedhető.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapításait, miszerint az alperes fellépése, a megtett intézkedései jogellenesnek nem minősíthetők, így a személyes szabadsághoz való jog megsértésének megállapítására nem kerülhetett sor. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy nem nyert bizonyítást az az állítás, miszerint a felperessel szemben bármilyen olyan rendőri intézkedés foganatosítására került volna sor, ami az emberi méltósághoz való jog megsértését valósítja meg. Minderre figyelemmel helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a kereset elutasítása mellett.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott az előállításával megvalósított jogsértésre, hiszen a perbeli esemény során a felperes előállítására nem került sor, erre a peres eljárás során nem is hivatkozott. Az alperes által bizonyítottan megtett egyéb intézkedések pedig nem minősíthetők indokolatlan és jogellenes magatartásnak, a lezajlott eseményekre, a kialakult helyzetre tekintettel. Ekként az alperes terhére sem aránytalan, sem szükségtelen intézkedés nem volt megállapítható. A felperes kordonok közé szorítására - a fentiekben kifejtettek szerint - indokoltan került sor, az alperesi eljárás lealacsonyítónak, emberhez méltatlannak alappal nem minősíthető. Miután az alperes eljárása sem jogellenes, sem személyiségi jogokat sértő nem volt, jogszerűen jutott arra a döntésre az elsőfokú bíróság, hogy a kért jogkövetkezmények alkalmazására nincs lehetőség.

A perköltségviselés tárgyában a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott. A pereszes felperes teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, így a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján a felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli. A jogtanácsosi munkadíj mértékének meghatározására a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint az (5) bekezdés rendelkezései alapján került sor.

, 2013. szeptember 17

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő